

Nader onderzoek kleine marterachtigen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: Polstraat 35, Wijk en Aalburg

Opsteller(s): XXXXXXXXXX



ecoresult
ecologisch advies en onderzoek



Nader onderzoek kleine marterachtigen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon	
Plangebied	Polstraat 35, Wijk en Aalburg
Opsteller(s)	██████████
Datum	10-5-2022
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20220401v01
Aantal pagina's	19
Opdrachtgever	Bugel Hajema
Contactpersoon	██████████
Kwaliteitscontrole	██████████
Wijze van citeren	██████████ 2022. Nader onderzoek kleine marterachtigen. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Polstraat 35, Wijk en Aalburg. Kenmerk: ER20220401v01. Ecoresult B.V., Alblasserdam
Ecoresult B.V. Edisonweg 10- unit 320 2952 AD Alblasserdam 078 75 184 12 info@ecoreresult.nl www.ecoreresult.nl	



Inhoudsopgave

1	Inleiding	
1.1	Aanleiding	4
1.2	Onderzoeksvragen	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Omschrijving plangebied	
2.1	Algemeen	5
2.2	Beschrijving	5
2.3	Geplande ingrepen	6
2.3.1	Omschrijving werkzaamheden	6
2.3.2	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	6
2.3.3	Methode uitvoering: materieel en werkwijze	6
2.3.4	(Ontwerp)tekening	6
3	Onderzoek beschermde soorten	
3.1	Werkwijze	7
3.1.1	Onderzoeksmaterialen	7
3.2	Volledigheid onderzoek	7
3.2.1	Algemeen	7
3.2.2	Kleine marterachtigen	7
4	Resultaten nader onderzoek	
4.1	Kleine marterachtigen	9
4.2	Conclusie onderzoeksresultaten	12
5	Effectbeoordeling	
5.1	Bunzing en wezel	13
5.2	Steenuil	13
5.3	Overige soorten	13
5.4	Voorwaarden voor ontheffing	13
6	Maatregelen	
6.1	Algemeen	15
6.2	Bunzing	15
7	Conclusies en aanbevelingen	
7.1	Conclusies	16
8	Geraadpleegde bronnen	
8.1	Literatuur	17
8.2	Internet	17



1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Bugel Hajema heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd in het plangebied: Polstraat 35 te Wijk en Aalburg. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen realisatie van nieuwbouw (zie verder paragraaf 2.3). Uit een verkennend veldonderzoek uitgevoerd door Bugel Hajema in 2020¹ is gebleken dat in het plangebied potenties aanwezig zijn voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen. Zodoende was nader onderzoek naar deze soortgroep noodzakelijk om te vast te stellen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Wet natuurbescherming gehandeld dient te worden. In voorliggende rapportage worden de onderzoeksresultaten beschreven.

De resultaten van voorliggende rapportage zijn drie jaar geldig. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

1.2 Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn kleine marterachtigen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het plangebied voor kleine marterachtigen?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en/of het essentiële functionele leefgebied behouden?
4. Is ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk?
5. Welke eigenschappen van het plangebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

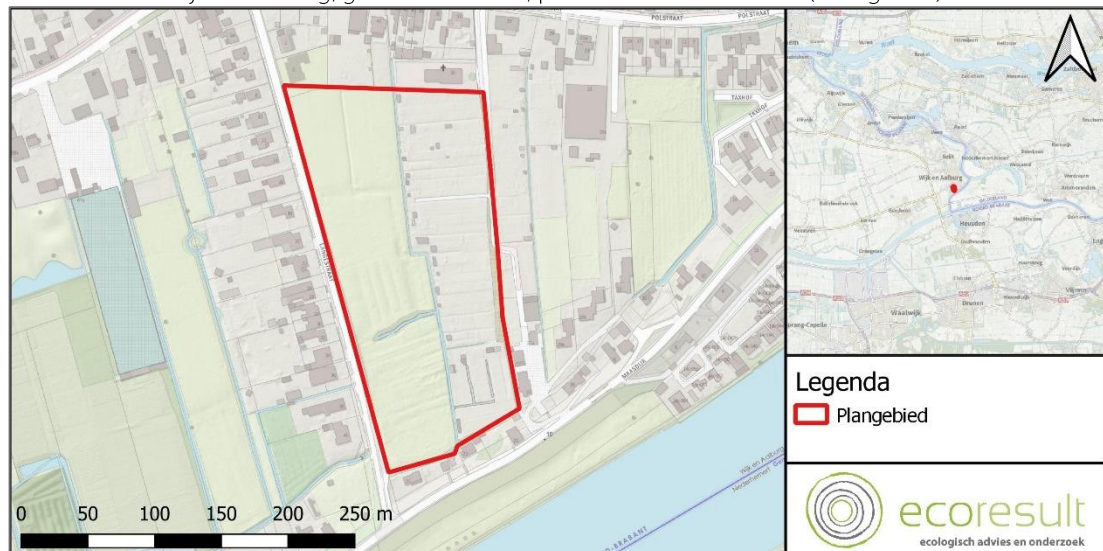
¹ Bugel Hajema, 2020



2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied omvat een weiland en volkstuinten binnen de kadastrale percelen 4681 en 2746 aan de Polstraat 35 te Wijk en Aalburg, gemeente Altena, provincie Noord-Brabant (zie Figuur 1).



Figuur 1: Ligging plangebied en het onderzochte gebied (rode lijn), voor regionale ligging zie kaartinzet rechtsboven (Bron: PDOK).

2.2 Beschrijving

- De westelijke zijde van het plangebied bestaat uit grasland.
- De oostelijke zijde van het plangebied is een volkstuinten complex.
- Door het midden van het plangebied van noord naar zuid loopt een drooggevalven sloot waar na hevige regenval water in blijft staan.
- Halverwege de sloot bevindt zich aan de kant van de volkstuinten een groepje coniferen met daarin een schuur waar Vlaamse reus wordt gefokt.
- Langs de sloot aan de kant van de volkstuinten zijn kleine glazen/houten/plastic huisjes aanwezig die dienen als opslag en/of kas.
- Rondom de opgetrokken gebouwen waren overhoeken aanwezig met ruigte en kruiden.
- In enkele volkstuinten staan laagstamfruitbomen.
- In de volkstuinten groeiden nog enkele winter gewassen, de rest van het plangebied was winterklaar gemaakt en bestond uit kale grond.
- Open water (watergangen, poelen etc.) en vochtig grasland zijn in het plangebied aanwezig.
- De ondergrond bestaat uit rivierklei.
- Straatverlichting is afwezig in en rondom het plangebied.

Aan de noordzijde van het plangebied is een kerk aanwezig, de westzijde is begrensd door de Lange Straat en rijtjeshuizen. De begrenzing aan de oostkant bestaat uit een ander volkstuintencomplex en de zuidzijde is begrensd door lintbebouwing langs de daar aanwezige dijk.



2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

De grond binnen het plangebied zal bouwrijp gemaakt worden en er zal woningbouw gerealiseerd worden.

2.3.2 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Het voornemen is de werkzaamheden eind 2022 te starten. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.3 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

De exacte invulling is nog niet bekend. Voor voorliggende rapportage wordt uitgegaan van de volgende werkwijze. Het weiland en de volkstuinen worden opgeruimd en de grond bouwrijp gemaakt.

2.3.4 (Ontwerp)tekening

Een ontwerptekening is niet beschikbaar.



3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

De volgende soorten/soortgroepen zijn onderzocht:

Kleine marterachtigen: Onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele protocol “kleine marterachtigen”.

Het plaatsen van de camera’s, de controle momenten en het analyseren van de beelden zijn uitgevoerd conform de Handreiking kleine marterachtigen³.

3.1.1 Onderzoeksmaterialen

Bij het onderzoek zijn 7 wildcamera’s in metalen behuizing en 5 mostela camera’s geplaatst.

3.2 Volledigheid onderzoek

3.2.1 Algemeen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook invulling gegeven.

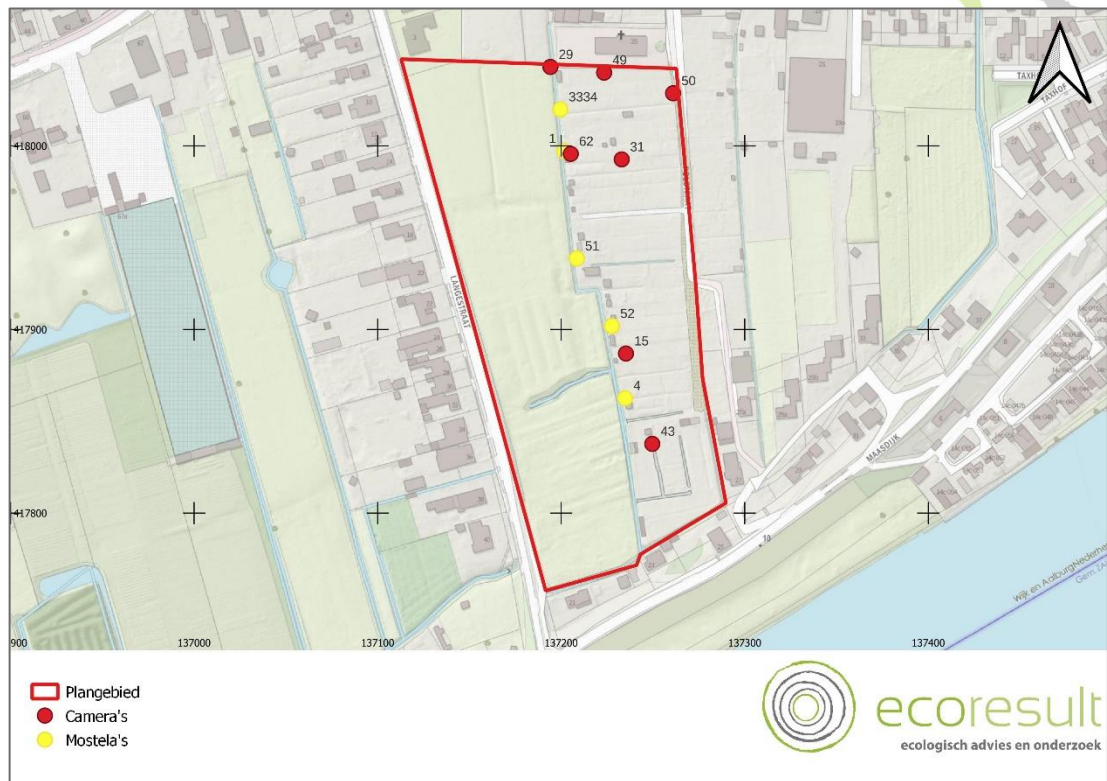
3.2.2 Kleine marterachtigen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens het standaard voor onderzoek naar kleine marterachtigen⁴ (wezel, hermelijn en bunzing). Om vast te stellen of een van deze kleine marterachtigen in het plangebied voorkomt, is met 7 wildcamera’s en 5 Mostela cameravallen nader onderzoek uitgevoerd (zie Figuur 2). De camera’s zijn op de meest kansrijke plekken ingezet. Het onderzoek is uitgevoerd buiten de meest actieve periode (maart t/m augustus) van de kleine marterachtigen. Volgens het protocol kan camera onderzoek naar kleine marterachtigen ook buiten deze periode en worden de camera’s voor 12 weken geplaatst. De volledige onderzoeksduur dat de camera’s gedraaid hebben is van 7 januari 2022 tot en met 30 maart 2022, een periode van 12 weken volgens het protocol “kleine marterachtigen”. De beelden zijn op 31 maart 2022 en 1 april 2022 geanalyseerd door [REDACTED]

² Bouwers, S., 2017. Handreiking kleine marters Noord-Brabant.

³ Bouwers, S., 2017. Handreiking kleine marters Noord-Brabant.

⁴ Bouwers, S., 2017. Handreiking kleine marters Noord-Brabant.



Figuur 2: Locaties cameravallen binnen plangebied Polstraat 35 te Wijk en Aalburg. Bron: PDOK.



4 Resultaten nader onderzoek

4.1 Kleine marterachtigen

Gedurende het veldonderzoek werden in totaal 7830 opnames gemaakt (zie Tabel 1 & Tabel 2). Geregistreerde marterachtigen zijn bunzing en wezel (zie Figuur 3 & Figuur 4). Andere marterachtigen zijn binnen het plangebied niet aangetroffen. Andere soorten zoals aangetroffen in het plangebied betreft: steenuil op 6 februari 2022 & 10 februari 2022 (zie Figuur 5), egel, huisspitsmuis, huismuis, groene specht etc., voor een compleet overzicht zie Tabel 1 & Tabel 2.

Bunzing en wezel zijn in Noord-Brabant nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld van ontheffing. Bunzing is op 27 momenten vastgelegd op de camera's op (23 januari 2022 (2x), 5 februari 2022 (4x), 7 februari 2022, 8 februari 2022, 22 februari 2022, 24 februari 2022, 25 februari 2022, 9 maart 2022, 20 maart 2022 (2x), 22 maart 2022 (3x), 25 maart 2022, 26 maart 2022 (4x), 27 maart 2022 (2x)). Het betrof hierbij tenminste 1 individu dat zowel in de volkstuinten als lopend langs de lijnvormige elementen zoals een coniferen haag is waargenomen. De eerste opnames van bunzing zijn gemaakt midden in het volkstuinten complex (camera 15), de overige beelden zijn gemaakt aan de noordkant van het plangebied (camera 29, 31, 49 en 50). Aan de noordkant van het plangebied werd vooral gebruik gemaakt van de coniferen haag die de noordelijke afgrenzing van het plangebied vormt, een tegelpad langs de sloot en de droge doorgang van de sloot bij camera 29. Wezel is op 1 moment vastgelegd in een Mostela-camera op (3 februari 2022).

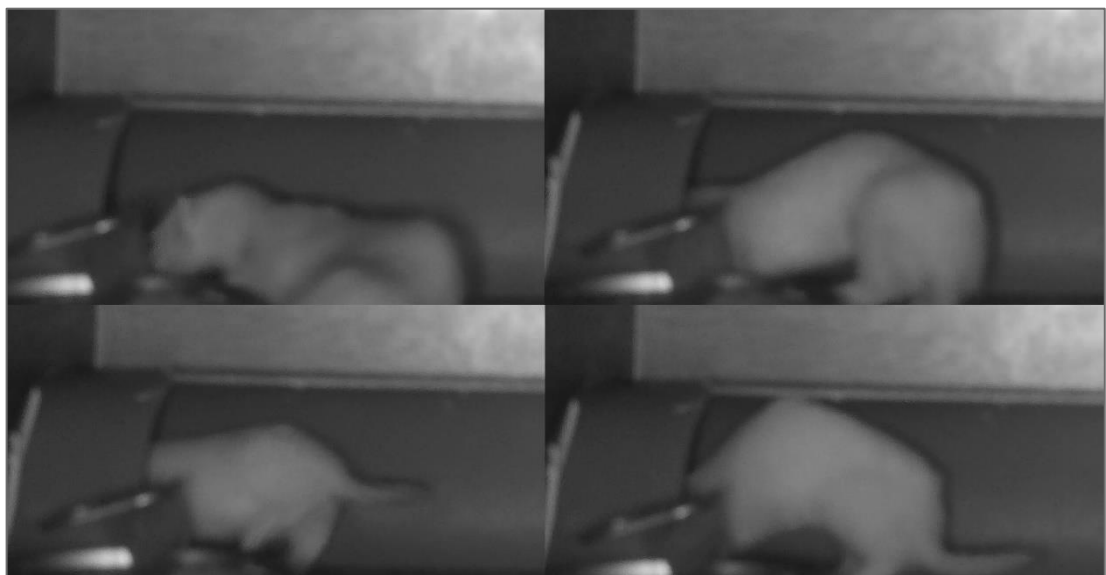
4.2 Steenuil

Steenuil is in Noord-Brabant een beschermde soort die niet vrijgesteld is van ontheffing. Steenuil is op 6 februari 2022 jagend aangetroffen voor camera 31. Op 10 februari 2022 wordt steenuil gehoord in de achtergrond van een opname van een egel.

Overige nationaal beschermde soorten betreft huisspitsmuis, huismuis, veldmuis, konijn en haas, deze soorten zijn echter wel vrijgesteld.



Figuur 3: Bunzing op camera 29 op 8 februari 2022 in plangebied Polstraat 35 te Wijk en Aalburg. Beeld: Ecoresult B.V.



Figuur 4: Wezel in mostela 1 op 3 februari 2022 in plangebied Polstraat 35 te Wijk en Aalburg. Beeld: Ecoresult B.V.

Tabel 1: Geregistreerde soorten binnen plangebied Polstraat 35 te Wijk en Aalburg.

Wildcamera's Polstraat 35, Wijk en Aalburg					
Opnamedata 7 januari 2022 t/m 30 maart 2022					
Wildcamera 15	Wildcamera 29	Wildcamera 31	Wildcamera 43	Wildcamera 49	Wildcamera 50
136 opnames	1390 opnames	1348 opnames	1231 opnames	951 opnames	801 opnames
Bunzing	Bunzing	Bunzing	Bruine rat	Bunzing	Bunzing
Ekster	Egel	Egel	Egel	Egel	Egel
Fazant	Ekster	Ekster	Fazant	Ekster	Ekster
Groenling	Groene specht	Fazant	Groene specht	Fazant	Haas
Heggenmus	Hond	Houtduif	Groenling	Haas	Houtduif
Houtduif	Houtduif	Huiskat	Heggenmus	Heggenmus	Huiskat
Huiskat	Huiskat	Kauw	Houtduif	Houtduif	Huismuis
Kip	Kauw	Konijn	Huiskat	Huiskat	Kauw
Koolmees	Kip	Koolmees	Huismuis	Huismuis	Konijn
Merel	Konijn	Merel	Merel	Huisspitsmuis	Merel
Vink	Merel	Spreeuw	Rietgors	Konijn	Spreeuw
Zanglijster	Roodborst	Steenuil	Roodborst	Koolmees	Vink
	Steenuil	Wilde eend	Tjiftjaf	Merel	Zwarte kraai
	Waterhoen	Zanglijster	Vink	Roodborst	
	Wilde eend	Zwarte kraai	Wilde eend	Veldmuis	
	Zanglijster		Winterkoning	Vink	
			Zanglijster	Winterkoning	

Tabel 2: Vervolg geregistreerde soorten binnen plangebied Polstraat 35 te Wijk en Aalburg.

Wildcamera's Polstraat 35, Wijk en Aalburg					
Opnamedata 7 januari 2022 t/m 30 maart 2022					
Wildcamera 62	Mostela 1	Mostela 4	Mostela 33/34	Mostela 51	Mostela 52
1333 opnames	210 opnames	215 opnames	206 opnames	107 opnames	186 opnames
Bunzing	Huismuis	Huismuis	Egel	Huismuis	Egel
Egel	Huisspitsmuis	Huisspitsmuis	Huismuis	Koolmees	Huismuis
Ekster	Veldmuis	Winterkoning	Huisspitsmuis	Roodborst	Huisspitsmuis
Fazant	Wezel		Roodborst	Winterkoning	Winterkoning
Groenling	Winterkoning		Winterkoning		
Haas					
Heggenmus					
Houtduif					
Huiskat					
Koolmees					
Merel					
Pimpelmees					
Rietgors					
Vink					
Zanglijster					

4.3 Conclusie onderzoeksresultaten

- Binnen het plangebied zijn bunzing en wezel aangetroffen, dit betreft nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld.
- Binnen het plangebied is een jagende steenuil aangetroffen, dit betreft een beschermde soort die niet is vrijgesteld.
- Binnen het plangebied zijn huisspitsmuis, huismuis, veldmuis, konijn en haas vastgesteld, dit betreft nationaal beschermde soorten, deze zijn echter wel vrijgesteld.



5 Effectbeoordeling

5.1 Bunzing en wezel

Tijdens het cameraonderzoek is op 27 momenten (23 januari 2022 (2x), 5 februari 2022 (4x), 7 februari 2022, 8 februari 2022, 22 februari 2022, 24 februari 2022, 25 februari 2022, 9 maart 2022, 20 maart 2022 (2x), 22 maart 2022 (3x), 25 maart 2022, 26 maart 2022 (4x), 27 maart 2022 (2x)) een bunzing vastgelegd. Op basis van de frequentie wordt aangenomen dat het plangebied onderdeel uitmaakt van (minimaal) een vaste rust- en verblijfplaats en als essentieel leefgebied.

Tijdens het cameraonderzoek is op 3 februari 2022 een wezel vastgelegd om 21.59uur. Op basis van de potentie zoals geschreven in de beknopte natuurtoets⁵ en de registratie tijdens het camera onderzoek wordt aangenomen dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een vaste rust- en verblijfplaats en essentieel leefgebied.

Door de werkzaamheden (bouwrijp maken plangebied) kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van bunzing en wezel worden weggenomen.

Hierdoor is er sprake van overtreding van de onderstaande verbodsbepalingen:

- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen or rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

5.2 Steenuil

Tijdens het camera onderzoek is op 6 februari 2022 en 10 februari 2022 een steenuil vastgelegd. Dit betreft een jagende vogel die slechts op 2 dagen is waargenomen tijdens de onderzoeksperiode en hierdoor kan redelijkerwijs worden aangenomen dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van essentieel functioneel foerageergebied.

Ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor steenuil niet nodig (zie paragraaf 5.4) evenals het treffen van maatregelen.

5.3 Overige soorten

Tot slot zijn huisspitsmuis, huismuis, veldmuis, konijn en haas vastgesteld op de wildcamera's. In provincie Noord-Brabant zijn deze Nationaal beschermde soorten vrijgesteld. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming en het treffen van aanvullende maatregelen is voor deze soorten niet nodig.

5.4 Voorwaarden voor ontheffing

Een ontheffing (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan drie cumulatieve voorwaarden. Een uitgebreidere uiteenzetting van de voorwaarden is opgenomen in Bijlage 1:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).

⁵ Bugel Hajema, 2020

- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken. In de praktijk wordt hier soms (sterk) van afgeweken.



Figuur 5: Steenuil op 6 februari 2022 in plangebied Polstraat 35 te Wijk en Aalburg. Beeld: Ecoresult B.V.



6 Maatregelen

6.1 Algemeen

In totaal zullen als gevolg van de werkzaamheden de volgende ecologische waarden verloren gaan:

- Bunzing
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats
 - Essentieel leefgebied
- Wezel
 - 1 vaste rust- en verblijfplaats
 - Essentieel leefgebied

Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om te compenseren voor het verlies aan leefgebied. Deze mitigerende maatregelen dienen in samenspraak met een ecooloog en de opdrachtgever verder uitgewerkt te worden en concreet te worden beschreven in een ecologisch werkprotocol. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde onder de betrokkenen bekend te zijn en op het werk aanwezig te zijn.

6.2 Bunzing en wezel

Noodzakelijk te nemen maatregelen volgens de "Handreiking kleine marters"⁶ zijn:

- Verwijder groenstructuren buiten de periode 1 september t/m 15 maart vanwege de voortplantingsperiode van bunzing en wezel.
- Plaats 2 bunzing en 2 wezel nestboxen in de directe omgeving (binnen 500m, in dichte struiken) voorafgaand aan de werkzaamheden, welke ook functioneren als permanente voorziening.
- Plaats binnen nieuwe groenstructuren takkenrillen als verblijfplaats voor bunzing en wezel.
- Voer de werkzaamheden gefaseerd uit om voldoende leefgebied te behouden.
- Creëren van groenstructuren.
 - Dit kan door het realiseren van nieuwe groenstructuren als vervanging van de bestaande structuren. Een aanhechting met het huidige leefgebied is noodzakelijk. Het aanleggen van bredere bosschages (minimaal 10x10 meter) als stepping-stones en als rustige zone voor vaste rust- en verblijfplaatsen. Per bosje is minimaal een structuur aanwezig voor een vaste rust- en verblijfplaats als een takkenril, houtstapel, holle grondpijp of holle boomstam.
 - Realiseer deze alternatieve groenstructuren tenminste 1 maand voor de start van de werkzaamheden als gewenningstijd.
 - Deze alternatieve groenstructuren dienen voldoende dekking te bieden tijdens de werkzaamheden. Plaats bijvoorbeeld takkenrillen welke ook functioneel zijn in de winter.

⁶ Bouwers, S., 2017. Handreiking kleine marters Noord-Brabant.



7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In opdracht van Bugel Hajema heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar kleine marterachtigen uitgevoerd in het plangebied: Polstraat 35 te Wijk en Aalburg. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen realisatie van woningbouw binnen het plangebied. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op kleine marterachtigen. De Wet natuurbescherming kan hierdoor worden overtreden.

In voorliggend hoofdstuk zijn de aangetroffen potenties en vervolgstappen uitgesplitst in onderstaande tabel. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar Hoofdstuk 4 (Resultaten onderzoek), Hoofdstuk 5 (Effectenbeoordeling) en Hoofdstuk 6 (Maatregelen).

Tabel 3: Onderzochte en/of aangetroffen beschermde soorten en vervolgstappen.

Soort	Functie plangebied	Aantal	Negatief effect	Ontheffing nodig	(Mitigerende) maatregelen	(Mitigerende) maatregelen (aantal)	Hoeveelheid
Bunzing	Vaste rust- en verblijfplaats, Essentieel leefgebied	1	Ja	Ja	Ja	Ja	Nader uit te werken
Wezel	Vaste rust- en verblijfplaats, Essentieel leefgebied	1	Ja	Ja	Ja	Ja	Nader uit te werken
Steenuil	Vaste rust- en verblijfplaats, Essentieel leefgebied	1	Nee	Nee	Nee	Nee	n.v.t.

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de beknopte natuurtoets⁷, blijven van kracht.

⁷ BugelHajema, 2020



8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

Bugel Hajema, 2020. Beknopte natuurtoets woningbouw Wijk en Aalburg. Projectnummer: 310.03.50.00.00

Handreiking kleine marterachtigen

Bouwens, S. 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant.

8.2 Internet

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Kennisdocumenten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>



Bijlage 1 Voorwaarden ontheffing

Een ontheffing (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

1. Geen andere bevredigende oplossing:
 - De vraag of er een bevredigende andere oplossing is, bestaat uit drie delen:
 - Wat is het probleem of de specifieke situatie waarom de handeling plaatsvindt?
 - Zijn er andere oplossingen voor dit probleem?
 - Indien er andere oplossingen zijn, welke gevolgen heeft dit dan voor de verbodsbepalingen?
2. Sprake van een in de wet genoemd belang
 - Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats:
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom:
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten:
 - Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben:
 - Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan: gewassen, vee, bossen, visserij en wateren.
 - Ter bescherming van flora en fauna.
 - Voor onderzoek en onderwijskundige doelen.
 - Voor het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doelen samenhangende teelt.
 - Om kleine hoeveelheden van bepaalde vogels onder bepaalde omstandigheden te vangen, te houden of te gebruiken.
3. Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

- Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime, voor soorten van de Vogelrichtlijn is dit: "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort"
- Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten de volgende vragen worden beantwoord:
 - Wat is de staat van instandhouding (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijk verspreidingsgebied)?
 - Wat is het effect van het verlenen van de ontheffing op de betrokken populatie(s)?
- Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken. In de praktijk wordt hier soms (sterk) van afgeweken.